

Halotti beszéd

Ő volt a kisváros gimnáziumának legjobb magyartanára. Utálta a szakfelügyelők által megkövetelt kérdeve-kifejtő módszert; legkedvesebb témáiról – Vörösmarty történelmi pesszimizmusáról, Ady szerelmes verseinek pánerotikájáról, József Attila és Pilinszky kivetettséghelyéről – mindig előadást tartott, végigbeszélte az órát, gyakran a szünet végéig az osztályban tartva a diákokat, de rá senki sem panaszkodott, őt mindenki szerette, különösen a lányok, akik még áporodott cigaretta- és borszagát is megbocsátották, vagy meglehet, férfiassága jelének tekintették.

Ugyanebbe a gimnáziumba járt ő is. Itt szeretett bele egy Margit nevű lányba, akit sikerült rábeszélnie, hogy érettségi után menjen utána, ugyanabba az egyetemi városba, ugyanarra a karra, ahol ő tanult. Tizenegy hónapig katonáskodott, így egyszerre kezdhette tanulmányait a nála egy évvel fiatalabb lánnyal. Nem szerzett barátokat, előadásokon is a lány mellett ült, olyan féltékeny volt rá, hogy még a vécéig is elkísérte, megvárta, amíg pisil. Harmadévesek voltak, amikor társadalmi ösztöndíjat ajánlottak fel nekik és állást a kisváros gimnáziumában. Elfogadták, de az utolsó félévben Margit, bár az ő szülei álltak az előnyös ajánlat mögött, kijelentette, hogy az egyetemi városban akar maradni, és hogy a szülei mindkettejük ösztöndíját visszafizetik. Ebbe ő nem ment bele; csúnyán összevesztek, még pofozkodtak is, és másnap a lány elköltözött a közös albérletből. Ő sokáig reménykedett, azt hitte, az államvizsgáig kibékülnek, de nem, végül egyedül kellett visszatérnie egykori iskolájába, ahol a régi tanítványnak kijáró atyáskodó szeretettel fogadták. Itt tudta meg néhány hónappal később, hogy Margit férjhez ment ahhoz a fiatal tanársegédhez, akinél a szakdolgozatát írta. Ő egy délutáni korrepetálás után kettesben maradt a tanáriban a nála nyolc évvel idősebb, csúnyácska földrajztanárnővel. Hazakísérte, és elfogadta a nő riadt meghívását. A második félévet már férj és feleségként kezdték. A csúnya földrajztanárnő bálványozta a férjét, verseket írt hozzá; egyszer az egyik lányosztályban felejtette a versesfüzetét, és a házassága miatt őt amúgy is gyűlölő kamaszlányok egymás kezéből kikapkodva, röhögve olvasták a rímekbe szedett ömlengéseket; sokáig azt se vették észre, hogy ott áll az ajtóban; a tanáriból rohant vissza a füzetért, amit sohase mert az urának megmutatni.

Meghalt a magyartanár volt osztályfőnöke – egyenes tartású, békebeli öregúr volt, matematikát és fizikát tanított, de a kisvárosban rendezett hangversenyeken is ő mondta a bevezetőket –,

